

Kristanovi prvi vtisi

o Ameriki

Uredništvo Prosvete želi, da povem svoje prve vtise v Ameriki. — Prav!

New York mi je izredno všeč v organizacijskem oziru. Prvi večer, ko sem hodil po njegovih širokih cestah, sem konstatiral, da je avtomatično zapiranje oziroma zaustavljanje prometa izredno dobro zamišljeno. Drugi dan sem naravnost občudoval sijajno funkcioniranje podzemskih železnic, policistov na cestnih križiščih ter regulacijo prometa v tem ogromnem mestu. Prav tako mi imponira organizacija v restavrantih, kavarnah in zajtrkovalnicah, ki omogoča v kratkem času zadovoljevanje velikih zahtev. Občudoval sem gradnje nebotičnikov, zlasti vrtnanje z električnimi svedri in delovanje velikanskih električnih lopat. Smejal sem se praznoverju, ki sem ga moral koj v hotelu konstatirati. Dobil sem sobo v 14. nadstropju. V liftu sem šel nadstropja in opazil, da štejejo Amerikanci kar od 12 na 14, in da vedno pri računanju pozabijo na št. 13, ki se je boje. To sem videl tudi v poslopih, kjer je jugoslovanski konzulat, in pa drugje. Nikjer ni 13. nadstropja! Moji njujorski informatorji so mi zatrjevali, da se št. 13 Amerikanci zelo bojijo. — V hotelu na pisalni mizi sem se našel sv. pismo, ki ga je menda dobil v vsaki hotelski sobi. Izborna knjiga — žal le, da se v Ameriki razlaga povsem individualno. Vsak to razlaga po svoje.

V New Yorku sem obiskal tudi sodruga Etbina Kristana. Na prvi pogled izgleda moč star valed bolezni, ki ga je nedavno napadla, a ko sem se spustil v razgovor z njim, sem videl, da je popolnoma okreval. Etbin Kristan je danes čil in zdrav, in jaz upam, da ga bom zopet videl na delu za našo stvar z vsa njegovo nekdanjo energijo in spretnostjo.

In Chicago? No, zdi se mi prvo nadstropje v New Yorku. Tam človeka presenetijo buildin-gi, v Chicagu pa male, nizke hiše in prostranost mesta. Prvi vtisi so bili zelo ugodni za Evropejca. Seve to je le zunanjost. Tistih vtisov, ki jih želim, še iščem. O teh prihodnjic, ko bo več dni ameriškega bivanja za menoj. — Anton Kristan.

Politični pregled po Jugoslaviji

ALI BO IZBRUHNILA VOJNA MED JUGOSLAVIJO IN ALBANIJO?

(Ivan Prosveti.)

Nesporno imajo evropski imperialisti, posebno pa angleški konservativci, interes, da je na Balkanu položaj tako napet, da je vsak čas možno izvati vojne konflikte.

Kakšne cilje zasleduje po vojni angleški imperializem na Balkanu? Previdni angleški diplomati o tem ne govorijo, toda po njihovi politiki je jasno, da ne želijo miru med balkanskimi narodi. Smešna je sama misel, da liga narodov, kjer vodi glavno besedo angleška konservativna vlada, ne bi mogla napraviti miru in reda med balkanskimi narodi, ki so vsi odvisni finančno od članov te lige evropskih velesil — če bi tak mir li-ga želela ali hotela! — Vse balkanske države so članice lige narodov in torej pogodbeno vezane na sklepe te lige. Liga ima tudi dovolj sredstev — finančnih in vojaških — da izvede svoje sklepe.

Toda imperialistične velesile, ki odločajo v ligi narodov, nečijo pretresati balkanskega vprašanja. Anglija, Francija, Italija in Nemčija — štiri glavne sile lige narodov — se ne morejo sporazumeti, da bi z energično akcijo odstranile eksplozivne snovi na Balkanu, ki morejo vsak čas zanetiti vojni požar.

Anglija nadaljuje svojo tradicionalno imperialistično politiko na bližnjem vzhodu: razdeli in vladaj! Slabe, razdvojene in med sabo skregane države so

vedno poslušno orodje velesil. Vsekakor mislijo konservativci, je bolje, da te skregane države vegetirajo ob ustju Donave in ob morskih ožinah Črnega in Mramornega morja kakor da bi ob teh za evropsko pomorstvo važnih mestih nastala velika, neodvisna državna federacija, ki bi se morda osmelila pomiriti z Ruskimi republikami in končno odstraniti angleške pomorske privilegije na Donavi in v morskih ožinah...

Zato imajo angleški konservativci, ki so prijatelji skrite tajne diplomacije, sijajnega zaveznika: fašistično Italijo, ki igra vlogo na angleški verigi prikljenjenega zmaja — strahla za neposlušne balkanske narode.

Evropa namreč dobro ve, da Italija brez sporazuma z Anglijo ne more predvzemati nobenih vojnih avantur. Anglija zalaga Italijo s premogom in mineralnimi olji. Brez teh motor-nih sredstev Italija ne more voditi vojno več kot par mesecev.

Z imperialistično Italijo kot strašilom drži Anglija v šahu Turško in Grško republiko ter pridobiva za svoje načrte Bolgarsko in SHS kraljevino, a deloma strah z njo tudi svojo arčno zaveznico Francijo.

Francoški in nemški kapital dobro poznata to konservativno igro. Zato vztvarjata sporazume, truste jeklene železne in druge ter skušata na gospodarskem polju doseči monopolne pravice, ki si jih lasti Anglija s pomočjo svojega brodograjskega in svoje tajne diplomacije. Med temi 4 velesilami so torej nasprotstva, ki branijo ligi narodov odstraniti vojno nevarnost na Balkanu: volkovi se ne morejo sporazumeti, kako bi razdelili in raztrgali balkanske ovce!

Zato so vsa večja balkanska politična vprašanja ostala nerešena. Vsak dan prinese na tapeto kak nov balkanski konflikt. Za italijansko-albanskim paktom je sledil prelom diplomatskih odnošajev med albansko in jugoslovansko vlado. V Grčiji so vedno na vidiku nove revolucije, nove vlade. V Jugoslaviji že nihče ne presteva vlada, ki se menjajo, ne vsako leto temveč v letu po nekolikokrat. V Rumuniji se menjajo vlade kot marionete.

Balkanaka ljudstva pa se pogrezajo po zaslugi te tajne diplomacije v vedno večjo revščino in v vedno večjo odvisnost od kapitalizma. Revna ljudstva so bila vedno poslušna, kadar jih je kapital pozval v mesarsko klavnico. Očividno se pripravlja na Balkanu nova vojna. Da se ona še ni začela, je vzrok v tem, da Italija ni še popolnoma pripravljena: mora še dokončati česte in železnice v Albaniji, ki bodo prevažale njene čete v osrčje Balkana: v Makedonijo.

Vojna na Balkanu torej letos še ne bo izbruhnila. Ako pa se ne posreči internacionalnemu delavskemu razredu oboriti oblast imperializma v Evropi, je nova vojna na Balkanu in v Evropi samo še vprašanje pripravnega momenta: Prvi povod zato bodo imperialisti izrabili, kot so to napravili ob priliki sarajevskega atentata.

Zaupljivo priporočilo. Zastopnik neke trdnice a pisalnimi stroji obične na potovanju svojega klijenta, ki je pri njem kupil stroj.

"No, gospod, kako ste zadovoljni z našim novim strojem?"

"Izvanredno!" vzklikne kupec.

"Če je tako, mi, upam, ne boste zamislili, da vas prosim za pismo sodbu o pisalnem stroju s primernim priporočilom."

"Z največjim veseljem," gospod! — odvrne klijent, sede k mizi in natipka naslednje vrstice:

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojcem v domovino.

© 1927, Liggett & Myers Tobacco Co.

"Puhni—malo sem proti meni"

Ni ga z enakim vonjem

— na vsem svetu!

NOBENA tovarniška sladkost ne zmore enake nrave sladkosti Chesterfieldove — naravno mila tobakova dobrota dela te vrste cigarete brez primere na vsem svetu.

Vse to radi tega, ker jemljemo svetovno najboljši tobak za izdelavo Chesterfielda — da vam

lahko damo pravi in pristni tobak, nespremenjen in nepokvarjen.

Za pravi končni užitek cigarete, nobena stvar ne zamore nadomestiti naravnega tobakovega okusa; vzemite te in dobili ste vse!

- pravi naravni tobakov okus - je to!

Chesterfield

CIGARETE

PRIZNANJE SE MORA UPOŠTEVATI

ZELO VAŽNO ZA NARČNI-KE PROSVETE.

Cene za list Prosveta po 1. juliju, 1927, so:

Dnevnik za celo leto \$6.00, za pol leta \$3.00.

Člani doplačajo za celo leto \$4.80, za pol leta \$2.40.

Za staro domovino stane za celo leto \$9.00, za pol leta \$4.50.

Za mesto Chicago in Cicero, za celo leto \$7.50, za pol leta \$3.75.

Te nove cene so v veljavi po 1. juliju, 1927.

FILIP GODINA, upravitelj.

Dr. John J. Zaverinik

PHYSICIAN & SURGEON

5734 W. 26th St., Ridgeway

Block Building

Telefon: Crawford 2212, 2213.

ORDINACIJSKI URNI:

Od delavskih od 1. do 4. pop. izredni

si torek in petek in od 1. do 2. svobodni

vseh dni. Od nedeljk po dogovor.

Telefon na domu: Lawndale 6707.

CHICAGO, ILL.

Telefon na stan: Lawndale 6707

Richard J. Zaverinik

ODVETNIK

(Attorney-at-Law)

Urad: 127 N. Dearborn St.

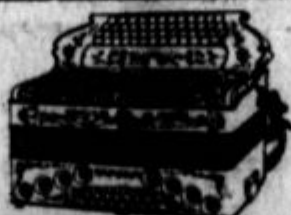
Soba 805

Chicago, Illinois

Telefon Central 5999

IŠČEM SVOJO SESTRO,

rojeno Marijo Zadel, od kar se je preselila iz Clevelanda, Ohio v Chicago, Ill., nemorem izvedeti za njen pravi naslov. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njen naslov naj mi to naznani, ali pa naj se sama prijavi svoji sestri omožena: Ana Dolinar, R. F. D. 1, Point Marion, Pa. (Adv.)

PRIPOROČAM svoje najboljši izdelane harmonike, nemške, kranjske, chromatične in plano harmonike. Pišite po cenik. Se priporočam. — John Mikul, 6607 Edna Ave., Cleveland, Ohio.

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 80 akrov farma, 20 akrov zagrajeno z žico. 110 sadnih dreves, jabolka, breskve, slive, črešnje in 30 vinskih trt. Dve sobna hiša, velika štala, kokošnjak, štirna za vodo in studenčna voda. Cena vsemu je le \$2,000.00. Dobl se še druga zemlja poleg po \$5.00 in več akre. Kupite si zemljo, da vam ne bode treba poslušati kapitalističnih tovarniških piščalk in postanite samosvoj gospodar. Tukaj je dobro podnebje in dobra zdrava pitna vda in raste vse. Za pojasnila pišite lastniku na naslov: M. Werdinek, P. O. Heber Springs, Ark. (Adv.)

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas kuhani vedno le najboljši in najcenejši.

Grocerijam, sladničarjem in v prodajalne železnine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,

6491 Superior Avenue, Cleveland, O.

PRVI SLOVENSKI HOTEL SPOLAR

z 75 vsakovrstnimi modernimi sobami, tudi z kuhinjo, katere so na razpolago po zmerni ceni. — Obiskovalcem mesta Chicago, kakor tudi drugim potnikom se uljudno priporoča.

ANDRO SPOLAR

1919-1921 Blue Island Ave.

Chicago, Ill.

Telephone: Canal 2241.

NAROČITE SI KNJIGO "AMERIŠKI SLOVENCI."

Z vsakim minulim letom

raste naša dolžnost in odgovornost napram velikemu številu naših odjemalcev, kateri stopnjema vlagajo svoje prihranke v hipoteke (mortgage) in bonde, katere mi prodajamo.

To velja posebno v današnjih časih, ko morajo biti posestva oprezno in razumno ocenjena, kar se zgodi le z večletno skušnjo, brez katere ne bi taka cenitev mnogo veljala.

Posamezni vlagatelj nima te skušnje, za katero se mi že 40 let žrtvujemo.

Denarne posiljavitve v Jugoslavijo po zelo zmernih cenah

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE., vogal 19. ulice

CHICAGO, ILL.

ZAVARUJTE VAŠE DELOVANJE Z NAŠO DOLGOLETNO SKUŠNJO.

